

Alapító okirat

Az alapítók:

A Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kara Multidiszciplináris Doktoriskola Történész Doktori Program Európa és a Magyarország a XIX-XX. Században Történész Doktori Témája,

a PTE BTK Újkor és Modernkor történeti tanszékei, valamint a PTE Szekszárdi Illyés Gyula Főiskolai Kar Társadalomtudományi Tanszékcsoportja támogatásával

a doktoriskola alapító és programvezető *Ormos Mária* akadémikus javaslatára és kezdeményezésére

Modernkori Oroszország és Szovjetunió történeti kutatócsoportot hoz létre.

Küldetésnyilatkozat:

Az ezen okirat alapján megszerveződő kutatócsoport feladatának tekinti a Pécsi Tudományegyetem, illetve a Dél-Dunántúli immáron európai régió vonzáskörzetében élő, a XX. századi orosz-szovjet történelem vizsgálatával akár fő, akár kapcsolt kutatási területként foglalkozó egyetemi oktatók és tudományos kutatók összefogását, a térségben és az universitasban ezen tudományterületen meglévő szellemi erőforrások egyesítését, a kutatómunka hatékonyságának növelése, a tudományterület fejlesztése, és a színvonalas oktatói-előadói tevékenység elősegítése érdekében.

Célkitűzés

A leendő kutatócsoport tagjai a klasszikus tudományos műhelymunkára szerveződnek, így céljaik is megegyeznek az alapvetően hasonló profilú, más tudományterületeken, vagy a történettudomány más szakágaiban szerveződő műhelyek célkitűzéseivel. Így hazai és nemzetközi konferenciákat kívánnak szervezni, azok anyagát könyvformában közzétenni, közös tanulmányköteteket kiadni, megismerni szakmai műhelybeszélgetéseken, "Work-shoppokon" egymás munkáival és aktuális

kutatásaival, összehangolni a tudományos feladatokat, közös feladattervekkel pályázni, és ez által növelni a pályázatok hatékonyságát. Doktori védések előtt szakmai-műhelyvitákat tartani, a szakma friss eredményeit nyomon követni, arról recenziókat írni, foglalkozni a téma iránt érdeklődő tehetséges doktoranduszokkal és egyetemi hallgatókkal, így elősegíteni az utánpótlás-nevelést, nyomon követni az orosz nyelv, mint a tudományterület nyelvének helyzetét, saját eszközeinkkel elősegíteni oktatását.

A kutatócsoport alapító tagjai

A létrejövő tudományos műhely tagjai autonóm kutatók, egyetemi oktatók, hallgatók és doktoranduszok, akik főállásban egyetemi tanszékeken és doktori programokban dolgoznak, illetve tanulnak, a kutatócsoporthoz szuverén döntésük alapján csatlakoznak, és abból külön indoklás nélkül egyszerű bejelentéssel kiléphetnek. A kutatócsoportban regisztrált tagság szakmai erőt és tudományos presztízst jelent, de nem biztosít munkahelyet és rendszeres jövedelmet, ugyanakkor a nyertes pályázatokból a műhely tagjai a pályázat feltételeinek megfelelően természetesen részesedhetnek. Az együttműködés tanszékközi, intézet és karközi formában zajlik.

A kutatócsoport vezetője:

Dr. habil. Bebesi György PhD, egyetemi docens, PTE BTK

Helyettes vezetője:

Kolontári Attila főiskolai adjunktus, PhD-jelölt, PTE IGYFK

A kutatócsoport további tagjai:

Dr. Harsányi Iván kandidátus, professzor emeritus, PTE, BTK

Dr. habil. Surányi Róbert kandidátus, egyetemi docens, PTE BTK

Dr. habil. Vonyó József PhD, egyetemi docens, PTE BTK

Bátori Zsolt doktorandusz, PhD-jelölt, egyetemi óraadó, PTE-BTK

Polgár Tamás történelem-orosz szakos egyetemi hallgató, doktorandusz-jelölt, PTE BTK

Huszár Mihály történész egyetemi hallgató, tudományos asszisztens, PTE BTK

Fojtik Ádám történész egyetemi hallgató, demonstrátor, PTE BTK

Kakasy Bernadett történész egyetemi hallgató, demonstrátor, PTE BTK

A kutatócsoport *személyi összetétele* oly módon alakult, hogy a PTE-n oktató főhivatásszerűen Oroszország illetve a Szovjetunió történetével foglalkozó oktatók, kutatók vezetik, más nagy tekintélyű oktatók, akik elsősorban más kutatási területen dolgoznak, s munkájuk érintőlegesen kapcsolódik a fő tevékenységi profilhoz, tagként vesznek részt benne. Nyilván feltűnően jelentős az egyetemista illetve doktorandusz fiatalok aránya, de ez összhangban áll a műhely alapcélkitűzéseivel, amely az utánpótlás-nevelésre kiemelt figyelmet kíván fordítani, különös tekintettel arra is, hogy a 90-es években a történeti ruszisztika-szovjetológia művelése a történettudomány legelhanyagoltabb területei közé tartozott, s így egy hosszabb távú, átgondolt építkezés szükséges ezen a területen.

A kutatócsoport tagjairól *adatlap* készül, amely tartalmazza eddigi Oroszország történetével kapcsolatos publikációikat, pontos tudományos és oktatói kondícióikat, aktuális kutatásaikat valamint elérhetőségeiket, s ezt szándékaink szerint egy bemutatkozó, tájékoztató füzetben, valamint az Interneten közzé is tesszük.

A kutatócsoport létrehozásának módja és működése

Jelen alapító okiratot a csoport vezetője egy kérelemmel együtt benyújtja az intézmény dékánasszonyának, aki egyetértés esetén a BTK Kari Tanácsa elé terjeszti azt jóváhagyásra. Támogató döntés esetén jelen alapító okirat életbe lép, s szervezet jogszerűen megkezdí működését.

Munkájára az egyetemi szervezeti és működési szabályzat - Szmsz vonatkozik, az alapító okiratban fentebb felsorolt specifikumokkal. Az egyes kérdésekről a kutatócsoport tagjai konszenzussal döntenek a vezető előterjesztése alapján, vita esetén egyszerű szavazattöbbséget alkalmaznak, egyenlőség esetén a csoportvezető szavazata dönt. A kutatócsoport nem jogi személy, hanem egyetemi műhely, így a fentiekben és az egyetemi szabályzatokon kívül további szabályozásra nincs szüksége, de fenntartja magának a jogot, hogy kizárja tagjai közül azt, aki a csoport működésében tartósan nem vesz részt, vagy viselkedésével, vagy bármely más módon kellemetlenséget okoz a csoport egészének vagy többi tagjának, vagy lejárhatja az alkotóműhelyt.

A csoport részére névtábla készül, levelezéseikben, tudományos kapcsolattartás során használhatják a csoport nevét, és hivatkozhatnak abban meglévő tagságukra.

Kutatási profil

A történeti ruszisztikai tudományos műhely nevének és célűzéseinek megfelelően elsősorban a XX. századi orosz-szovjet, majd újból oroszává váló történelmet kívánja kutatni. Ugyanakkor a modernkor fogalmát nem értelmezi szűken, s vizsgálódásai kiterjedhetnek napjainkra, valamint a folyamatok XIX. századi előzményeire is.

A kutatócsoport a klasszikus történettudományi felfogásnak megfelelően kül és belpolitikai, társadalom, gazdaság és ideológiatörténeti kutatásokat kíván elsősorban folytatni, nem megelégedve a historiográfiáról, de nyitottan viszonyul a társtudományokkal kiépíthető interdiszciplináris kapcsolatokhoz is. Így nem zárkózik el kultúra és művelődéstörténeti feladatoktól, a történeti földrajz, a politológia, a történeti statisztika vagy szociológia eredményeinek beépítésétől sem, amennyiben azok egy színvonalas kutatás keretében kapcsolatba hozhatók a csoport fő tevékenységével.

Kapcsolattartás más tudományos műhelyekkel

A tudományos műhely be kíván tagolódni hazai tudományosság rendszerébe, és be kíván kapcsolódni a szakirányi hazai és nemzetközi szakmai vérkeringésbe. Ennek érdekében kiemelt jelentőséget tulajdonít a már meglévő hazai fórumokkal történő kapcsolatfelvételnek és együttműködésnek, mindenekelőtt az ELTE Ruszisztikai Központjával, és a PTE Kelet-Európa és a Balkán története és kultúrája elnevezésű kutatócsoportjával, valamint az alapító pécsi doktori programmal törekszik szoros szakmai együttműködésre. Emellett a szombathelyi Szláv Filológiai Társaság, valamint az ELTE Kelet-Európa Tanszéke is a kiszemelt és kiemelten kezelt partnerintézmények közé tartozik.

Rajtuk kívül a csoport kihasználva alapítóinak korábban kiépített kapcsolatait, a RAN (Orosz Tudományos Akadémia) Kelet-Európa Intézetének hungarológusaival, az Orosz-Magyar Akadémiai Vegyesbizottsággal, illetve a moszkvai egyetem kutatóival, valamint a legrangosabb XX. századi orosz történelmet kutató nemzetközi szervezettel, az AIRO XX-el kíván szoros együttműködést kiépíteni, de természetesen nem zárkózik el semmilyen szakirányú színvonalas kutatást folytató nemzetközi vagy hazai szervezettel történő kooperációtól sem.

Logisztikai háttér, technikai feltételek, tudományos infrastruktúra

A kutatócsoportnak egyelőre önálló helysége nincs, bázisát a tag egyetemi oktatók tanszéki szobáira, illetve az alapítását támogató tanszékek irodatechnikájára építi. Így a fénymásolással, számítógéppel, Internethasználattal stb. kapcsolatos valamint egyéb feladatok a történész doktori program, valamint az Új és Modernkori történeti tanszékek eszközállományára épülnek. Természetesen egy nyertes pályázat esetén a szakmai közösség törekszik az önálló technikai-infrastrukturális feltételek megteremtésére.

A kutatócsoport elérhetőségei

A kutatócsoport jelenlegi központja:

7624 Pécs, Rókus u. 2. M. épület, 2. emelet 211. sz. szoba. (a kutatócsoportvezető tanszéki szobája)

Tel: 72/315-942/3504 mellék

Fax: 72/501-565

Mobil: 06-30/4595903

E-mail: bebesi@btk.pte.hu

A kutatócsoport hivatalos neve:

Modernkori Oroszország és Szovjetunió történeti kutatócsoport.

Az alapító okirat kelt: Pécs 2004, május 16.

Az alapítók nevében:

Dr. habil. Bebesi György PhD, egyetemi docens,
kutatócsoport-vezető, sk.